

Landrecht Recht gehalten
binnen Arnhem In Martio
Anno 1583. stilo antiquo.

Anno 83.

darinnē hij sich verclaren, dat hij van wegen des zwa-
 rdelicken wijfent oer gefanten niet hebben dōwa
 affvoerdigen, doch waerē willich wat bij de Landfchap
 gereschidert fall worden tse volgen, verwoyde der
 fchwer missive hiebij gefueget.

Und nadiden die atmosferende banden drien Quartieren
 als nemmentlych Nijmegen Zutphen ende Arnhem
 inlede tse doen aengenomen, sijn v selve van dit
 hof een besor nae sijn Quartier vertoogen.

Und heeft der Burgeme. Ho. Carl van t Eldon
 aensamdelich in die vergadering des Arnhemfcher
 Quartiers geproponeert vud voorgeslagen off het
 bletter waer dat men communicatie van wegen der
 aengesoorter proposition mit ein anderen volder sprake
 off dat men veninge soo vringt den Ritterschapper
 als Stadsgefanten deputieren volder die des nae
 middatge daarvan oer werck moechten maechen
 die proposition doorlofen, en: daerop eens resolution
 mit den anderen doch op behagen des Quartiers
 concipieren gelijch sij den aller dienstlijck staen
 cinnen bevinden, Und soo men den besten voorslach
 die bequams ten heeft cinnen crachten, sijn blytter

F. off W. g. v. f.

den Ridderschappen daer tso genominert worden
 Johan Bentinck, Willom van Boeckholt, Proft
 tot Wageningen, Cornelis van Gallant bin
 Herman van der Bollen, bin knijt den Stede gesant
 Carl van Eldor Burgom. Jacob van Ammerla
 bin Antger van Garfolts, Dit vanden anderen
 Quartieren hebben van gelijcken eenige soo wt
 den Ridderschappen als Stede Gesante gesepitert
 om dit proposition tso visiteren, bin oer antwoort
 daerop tso stellen.

Proposition.

Volgeloorn, Dele Egenfotte bin Eersame
 gheerde gins tige heeren bin vanden.

De voornem te oortad. dat watrom dese Landt
 oack knijtgeseheven, is well, dat nader weder-
 knijpt der Gesepitiden van S. H. bin de
 Eonoralen Staten sij referieren vorden, wat
 daer selfs goadvirent mochte sijn om nae aen-
 soringe der selver ferner bij deser Landtscap
 tso beaetflagen, bin tso verat tso gesijde, walt tot

den d'ob zoe
 hebben d'ob
 de Landtscap
 wege der

en Quartieren
 de Anhem
 folke van idt
 oogen.

de Eldor
 Anhemfoken
 on oaf het
 van wegen der
 soldo sprake
 tontschappen
 die ob nae
 maet den
 resolution
 Quartier
 nstlicht vorden
 en woort lach
 tso knijttie

off W' g' d' o' h' e' n' t'

Aenfermelikeit is omson; dooren gemoech raden bewoelt
 in welcken Raden vordert hemissen, den Landt,
 lijden goeder reputation, vnd autoriteit, wij bij
 allen menschen den vromden, onsen benabunden,
 ja omson vijgenten Inwoondersen, vnd Episcop-
 lijden, geraden vnd verlopen sijn.

Welcke voornemens te oorsake vast van ons
 selst hiet comt, In dem, dat wou Landdagen
 vnd andere gemoeine versamelingen, daer men
 van Landraden, vnd der selver wolfart handelen
 seld, gehalden worden, wij ons selst gant of bint
 blijven, anderdeels spade daer te comen, oft
 oock te vordert daer van gaen, neder den so
 hinderliche der raden ons admondende dat wij der
 selven rechten gront vnd bericht niet kunnen
 batten, het geschiet oock dicwilt in desen twijfel-
 achtigen vnd vorderefflichen lenten, dat die
 gemoeine niet alle dingen sijn, Sonder die een
 sijn, de andere daer toe yongiget vnd vast seld
 niet sijn, vnd versaken wij het wet gepropunt
 vnd beradeflaget seldt worden inder niet onlij-
 tigen herten vnd scherpen woorden, als mit goeden
 redenen, vnd vromdeliczen bericht den gehoort,

beste gediene

de gemoeine

vromden

de Inrstandom

die daer alle de

vnd die midde

te verstaen

dingen te

enden Raden

de L. L.

de doch alle

de discretion:

de die selve

den donden

de wijzen

de te ver-

de raden

de waill den

de vordere, so

de handelingen

vnd bedriven wort. Off in hietronder Compjlen sijgont
 eer antfortijt, profit, off idt wot anders gesocht wort
 wollen wij niet seggen, noch jomandt denmygen wer
 denken, sonder van denon jelycken dat beste hopen

Jaerlic compt dan dat die Resolutions vnd landt
 dagen verlengert, glocumiert vnd vernomnichelijc
 oijet worden, off jat ten minsten mit solcher an-
 drachtigheit vnd bescheidenheit niet genomen
 kunnen werden, als die jegenwoordige noot vnd
 aengenorone liefde tot onsen algemeynen Gaderent
 wijden, kinderen, vanden, godder, jat onse sijgont
 vnd reputation well erlijtjen vnd erforderen
 solten.

Dat beswaermit sijn, darinat hiet vint in de cit
 cationib. verballen, Is wt dem lictelick aff
 Ho nemen dat die selve vast allent halven blijen
 liggjen, gelijck dat selve in den contributien welken
 onrechtigheit, als den fundament vnd gromt alle
 ordninge is, vnd versalven van den selven wij
 hier insonderheit worden handelen: Ho sijn
 In den welken boven den vns gebracht den oick niet

niet hebben kunnen comen tot een nuchtere en
gemeyn form^{der} operation, als oick dat die graven
niet sijn. Deses gantsen hertogdoms land Graff
sijp, bis an her niet gesien noch hier voor
bracht sijn worden, wat bevoordinge oick bij den Lan-
tratt benabuiden Provincien, vnd sijnsten hier
daerom geschezen sijn.

End opdat wij nu tot den Inconveniencien, vnd alles
wat daer vnt of volgt, moghen comen, So is
dit mit corte woorden een rechte wofel vnd
oorspronck alles elandt vnd jamert, daerint
wij idtsonder staen, vnd noch meer tfo besorgen
hebben, soo veruedem niet vngecomden wort.

End eerstelich kompt hier her de grote ongelimp
beachtinge vnd schimp, die wij onsen benabuiden
Provincien der Hogen vnd anderen Overichheit,
vnd ons selfs vnd den Onderdanen, oock alle
Crijshelmen hebben, vnd dageliecx hooren
moeten.

End het is daerbij niet verbleven sonder hebben
hier her die Lantratt oorsack genomen, die den
Lant te ende voornemste Quartieren deses hertog-
doms vnd Graffsijp tfo quotifueren assignen

enrichtige van
 dat die qualite
 met van Graff
 h hier voor
 icht bij den Land
 hinsten hier

en van alle
 men, So is
 vortfel van
 der daerinn
 der te beforger
 comen word.

grote ongelimp
 en benabruide
 overichrijdt
 oock alle
 i looren

ander hebben
 omben die drie
 ren deses Turs
 otifidoren assigne

van de contributen daarvan. ~~ij alle~~ ~~stet~~ in langen
 binich sijnt, vnd te beforger dat hij noch fender
 ingrijpen mochten, soo verordent mit goder or-
 dinging niet gewert wrode, dan wijl ontde
 nijmant den onwillen van sulcken onrichtiger
 resolution op sich nemen will, soo moeten wij
 vast lieden datte anders doen, vnd daermit des
 Tursindomb vnd Graffschap hoerlijc vnd ge-
 heymli, so mit groter sefaden ont affnomen
 vnd erfalren.

Jaer is fender een groot mistrouwen in deses
 Tursindomb vnd Graffschap gelede ten ingebro-
 ken, alsoo dat wij soo wijet van den anderen betlopen
 sijn, dat een iegelic alleen voor sijn betadling sijn
 ingelaten vnd daer voor indemniten gevordert
 een iegelic ampt, Stadt vnd Anartier oer besou-
 der de entmet: vnd doch gelken gulten hebben
 willen nemen, Alsoo dat nijmandt enigten tacht
 der Contributien ofste bericht deses vorstindomb
 vnd Graffschap gehad, of heeft wotten te goren,
 Item dat een iegelic Stadt sijns garnison
 betadlinge alleen gevordert vnd daer voor gesecht, sonder
 dat een der anderen noot vnd atuliggens sich an-
 genomen hebben, wil dan dat selve daermit te
 sijn dat die Steden d' Inlygningen der platte

Die platte landen ~~van~~ wederom die serwijen ~~van~~ loyij ~~gelden~~
 den Steden dat al ~~stijpt~~ ~~van~~ den Anartide die Ritters
~~van~~ ~~hadden~~ dan anderen op den half geoft ~~van~~ ~~ge~~
 Galden hobbe

Dat Gyncksvolck heeft hier ~~de~~ oornacht tot
 oere ~~in~~ ~~der~~ ~~willen~~, ~~van~~ ~~oere~~ ~~in~~ ~~logerong~~, ~~den~~ ~~tochte~~
 billotten soo vacten, lange ~~van~~ ~~hooft~~ ~~te~~ ~~maechen~~
~~de~~ ~~gelicken~~ ~~d'~~ ~~arme~~ ~~lijden~~ ~~te~~ ~~vangen~~ ~~spannen~~
~~van~~ ~~ran~~ ~~toernien~~, ~~als~~ ~~oock~~ ~~die~~ ~~platte~~ ~~landen~~ ~~te~~
 brandt ~~te~~ ~~patten~~, ~~van~~ ~~te~~ ~~verwoesten~~ ~~van~~ ~~lijden~~
 alle ~~voet~~ ~~gestelde~~ ~~over~~ ~~rijst~~ ~~der~~ ~~selven~~ ~~boeven~~
~~van~~ ~~mandamenten~~ ~~te~~ ~~verachten~~, ~~van~~ ~~hertich~~
 alles ~~te~~ ~~doen~~, ~~wat~~ ~~oor~~ ~~gefalt~~ ~~daer~~ ~~her~~ ~~dan~~ ~~ge~~
~~loep~~, ~~dat~~ ~~si~~ ~~dure~~ ~~soo~~ ~~goedt~~ ~~leger~~ ~~van~~ ~~onderfalt~~
~~betwemmet~~ ~~de~~ ~~te~~ ~~ongewone~~ ~~dat~~ ~~verlaten~~, ~~van~~
~~weder~~ ~~den~~ ~~bij~~ ~~and~~ ~~te~~ ~~sijn~~ ~~gebruiken~~ ~~willen~~.

Deze ~~van~~ ~~dergeliken~~ ~~Inconvenienten~~ ~~die~~ ~~veel~~ ~~te~~
 lange ~~van~~ ~~verdrictelij~~ ~~sijn~~ ~~te~~ ~~verfassen~~ ~~van~~ ~~den~~ ~~te~~
~~geord~~, ~~te~~ ~~swijgen~~ ~~te~~ ~~lijden~~, ~~sijn~~ ~~soo~~ ~~openbaer~~ ~~van~~
~~huiding~~, ~~dat~~ ~~wij~~ ~~so~~ ~~dagelijc~~ ~~mide~~ ~~boelen~~, ~~sien~~ ~~die~~
~~soorden~~ ~~mosten~~, ~~als~~ ~~ont~~ ~~lies~~ ~~te~~ ~~is~~, ~~van~~ ~~werden~~
~~lijtlijc~~ ~~tot~~ ~~onden~~ ~~gancsen~~ ~~onderganc~~, ~~soo~~ ~~veel~~

Die Landsta
 alleen op den
 art: resolu

den souden niet met godde gadt bin verdracht
gehopen wort.

Jaer mitt dan desen gehopen bin wijden verloop
gevoert moede worden, will ten ersten hooch
nodig sijn dat W. v. v. v. L. tot deser
bin vallen anderen versamlingen en verdrachtly
gemolt, bin sulcke hert tso samen brengen als
off wij allen ons vaderlandt verdringer bin den
vijandt werden woden.

Landtchap salt
den op den naevolgen
at: volvolgen

Jaer na v. in specio d' wijll wij ons nae des
vijants geweld, bin mach moeten schicker
bin dem nae wij bin adu. 20000 g. t. tot maet
gegeven die in tot 10000 g. t. gemindert sijn doch
mit dem bes. sijn, dat Hollandt, Zeelant, Utrecht
pro rata mede naevolaten is daer d' inge om de lasten
des crijstes swaer bin harder vallen, will tso
bedencken sijn, off wij bin ons mitten anderen
provincien sulcken ongelicken at t' sijn appo-
bieren off die 20000 g. t. wederom tso geven
bin die andere provincien tot versterkinge oec oec
quaten wederom adu. bin berichten woden.

En anderen soe bat t' wele extraordinarie costen mit
den t' deputiorden tso Antwerpen, Utrecht Commissie

vnd andere voordallen will nodig zijn daerinn oock in
 vuerrecht te machden, so sijn den dorch mangelt van
 betaelingen die ~~de~~ edepntieiden. Ent weder bijn oock
 eygenen byndel die costen verleggen slijden vuerden
 vnd andere sijn die moettig bliuen, alle tot groot
 nadeel des konincs tencomt vnd ~~de~~ cracht sijn
 grooten costen, nadopen vnd onlusten der dach
~~de~~ edepntieiden daerfor dan comt, dat minner in
 wichtigen vnd gemeynen sachen sich een jegelick
 beswaert te laten gebrijden.

Sander will oock nodig sijn den gemeyne vnd ge-
 wisse form vnd voet van contributen te stellen
 daerinn beratflacht fall, weder, off die vuer
 Somma nas den olden gebrijden, off dorch die
 yndel. middelen opgebracht, vnd dat daer
 mangelt, off dat selue will verhooping des selue
 off by volginge omiger anderen, als hoer beest
 vlijt v. suppleert solde werden, vnd dat doch
 hiernut als dat fundament aller anderer sachen
 elkmall den eendrachtige vnd gemeyne res-
 lution genomen werde.

Folgent dat oock een jegelick Quartier Stadt vnd stadt
 in der verdelinge of te bijn settinge der seluen

geen voordel wolk fieden biddat selve om weder
onwillig vud schaden vol te comen. Soo verspore
jemandt vuyt onvernijdelijcke noot in vanden soldat
dat hem sulx gebeyden wold dat dat selve tot S. G.
oock der gilden die dadrto van Lantfchap gestelt
worden, discription vud de hontenisse gestelt selve
worden.

Die en tegen sal niemant tpeglaten worden enige
penningen meer vuyt te stellen off den platten landen
op tso leggen dan mit gemeyne bewilligung der landt,
fchap ofte det Quartier oft de E. deputieden des
selven in gemeynt is, welck de E. deputieden doch vader
inne niet solden mogen bewilligen vunder hoope
noordicht vud in blynde somme, tot v. S. E. ende
E. erf. L. taxation

dat oock den jeydelich blytief abrugemaect wude
sijne schattingen v tso betaalen vud so vers
enige datinne sijn niet, oft onwillig geboorden
wordet, dat alkan in plaats der exaction mit den
Soldaten op admindelen des Stadtboorders die
Amptlieden gecommittiert vud geantfortiert worden
hem die handt tso bidden, vud mit at forwing
vud halving sijn niet vofet vud vuden goetd erflich t

datmaes oock sijner onreden godden beroving ^{ontfangen}
 oock op sijn verhoon solt voer tso vader ^{datvinnig} die
 Magistraet in den Steden die Amptlieden op de
 platten Landen, vnd die een den anderen respectie
 assistieren vnd alle mogeliche hulp vnd beroving
 doen sullen, daerfoe sij respectie in craft deses can
 mittiert vnd antwortiert worden, sij arbitrael sijn
 vnd soo verre sijn vinnig om een of mangel of ste ver
 snijdinge solde vallen, solde die execution met
 geweld vnd soldaten gese sijn.

Dat die ingevordende penn: die Ontfangers minner
 metter blytgeven solden, onderwat se sijn dat het oock
 sijn moede sonder voorgaende ordonantie des G.
 meractly alle op verliet van noch eenmaal die
 penn: tso betaelen, vnd allen sefaden vnd sloep
 daerfor commende adu oere penhoen of godden
 tso verfaelen.

Dat die Ontfangers der contributionen alle maent
 gewis selick oere penn: adu handen des G.
 mit eenen staet des Ontfangers oversoijden, vnd
 alle set maent die van richtige ^{de de liden}
 mit allen bewijb vnd reliquia doen solden.

So dan over allen particulieren Ontfangeren der
 Generaal ofte Erfprince kammeren will sijn als
 soet een sulcker genominde vnd onvolst worden
 op sulcke Commission vnd Instruction als v. G. E.
 vnd Erf L. in den raet haer vnd dierlicke vnde.

So als oock om alle diffidentie vnd vchaden tusschen
 den Steden vnd platten Landen her noch tso neder
 niet onduidelic sijn dat die platte Landen den
 Steden oer se wigen vnd loyde gouden behou
 dragen, daermit den Steden gen l'is gegeven
 werde her wederom den Ruytoren vnd landsthe
 ni tso nemen, vnd also vanden sefarolicken inlegge
 ningen tso verlichten, daermit oock waer nideef
 waer schon geminden voer tso maet den.

Alsdan den alle der Ruytoren vnd landsthe
 willige vnde Landt verdriffliche inleggingen
 den toepren, vangen, spannen roven vnd brandhefatta
 tso weder, conde hierop in volgendere wijse vber
 sijn worden, dat eerstliche alle Amptlieden, vnd
 Steden sijn mitten anderen verbinden soeken, om alle

alle die oordeninge van aduall van inwoonders
 te landen te brengen in liden in vall ofte in byson-
 de alst blyuen vuyt te geden die bewilliging der Overste
 des Vorstendoms gheschiede te welken vud te geden
 vuyt te waer te oock alle die gaminenten des
 Vorstendoms van Graeffschap, vud insonderheit
 die hie betaelt, betaert vud verbonde cunden
 worden.

Int lide alst tot desen allen oordentlic te oet-
 tieren, denicht adualllichs oprichtinge vud
 ernstfachtige liden, mit genochsamer Com-
 mission vud Instruction vanden liden gelyc
 in vroegere tijden te vudle vud andere Provincie
 vast gheschiede ist, mit welker radet vud autor-
 itate vudre genodigde Ghele Statfilden
 assistente, vud in liden te Ampt gheschiede
 mocht werden, alst will niet gedenken dat op
 sulcke liden vud Commis sijn, vudre denicht
 particuliere affectie gedaecht vud gedenken worden.

And van desen also trouwelic nagedenken vud

Landing

worden, wij hopen d'ing Godt & Gods allen Over-
 niet seiden, beuablicken Provincien, onder sijgenen
 in wonderen, vnd Crijtspluuden goet contentment
 tso goonden d' Landen well tso bespitten, dan
 vjant beter wederstant tso doer, vnd veldt oek
 de vjering der Overijflijt liefter vnd drager,
 lieker vallid.

Ich wullen deses also niet goacht hebben
 om v. G. Ed. Eerts. L. bidrinnu eniger
 wijse tso verducken of stmant d' d' zil vdr-
 tsochdriven wath' hierop advisieren of tso
 schiwen solten, sonder affden om die gansen
 lichte gronling vnd vint godder vdrinong
 tso r'ement triden vnd d' solten resolution
 vnd erclaring v. G. Ed. vnd Eerts. L. distiction
 vnd affseijt wat der alden gebrijel niet allen
 onder vdrpente sonder oek ten hoochsten vrom-
 mandirende vnd bevolende.

Also oick om gewesene heer Stadtsolde Graef
 Johan tso Nassau tot verscheiden vdriften voo d'ing
 vdrvden, als d'urch gesanten bij die Cant 3e brij
 heer besting adingefolten heeft om velddrinn. dan die fan

die Zijner G. adre die vingeftreede 25000 guldens
 noch restende en lagede dat sijne G. door dese mis-
 betaeling bij den Paltsgraaven: die welcken die
 hem. (Procurator:) in grooten besaden ende onwill-
 gevodet wordt ende grotelike tfo besorgen is dat
 bijde vingeft: heeren der Palts Graaff vnd Graeff
 Johan ten lasten mit arresten sulden procedieren
 tegen die schepen den Rijn stroom op en af
~~naer enig~~ ~~comend~~ ~~enig~~ ~~comend~~ ~~enig~~ ~~comend~~ ~~enig~~ ~~comend~~
 gelijck die G. Antou van G. H. die
 lasteden 23. Novembris 82. op der Cantzelijsen
 brieft dincadelich verlaert hebben. Gall midding
 sijn dat die landtschap hierop lette en middelen
 socht om den vint heeren contentement tfo
 geven opdat men die goede affectien ende
 ghewontheit van die schot heeren diervolck
 vder Landtschap dienst en vrindeftchap cumen
 doen, behalden, vnd grooter schaden ongemack
 becommen moeg.

Dit dan oock vollygemelt de Graeff Johans bel-
 machtigen sollicitieren om betaeling van
 sijner G. geangmentieerde tractement op dat
 G. G. Creditieren die seer elagen ende naer
 loepen darmede tfo vreden gestelt werden moeg
 Ende alsoo verstanden sijn vercheidene Rotten

Landdag

25000 gilden
 door dese mis-
 sliden die
 in ende omwill
 besorgen is dat
 raoff van Graeff
 procedierden
 op en at
 S. H. de
 Cantzelen
 Gall nodig
 in middelen
 smont tfo
 in ende
 die welcke
 sap cinnen
 8 ongemack

Johans bol
 ing van
 out op dat
 ende naer
 den miste
 o. R. o. o. van

van Landdag en radium sijnre G. de verbetering
 des tractaments belact wort ende ten leste
 twee duysent gilden p. jaer geaccordeert sijn
 blickende bij de Extracten hierbij gevoest Gall
 inselichten der Landtschap H. gelieven hierin
 alsoo tfo disponitien op dat des Landts ver betraeff
 ende p. y. en wat conot belact van accordeert is
 voltrocken worden moete.